

โรคปอดบวมหรือปอดอักเสบชนิดเชื้อ

เป็นโรคที่สำคัญของระบบทางเดินหายใจ ซึ่งเป็สาเหตุของการตายที่พบบ่อยที่สุดในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เชื้อโรคซึ่งเป็สาเหตุที่สำคัญ ได้แก่

เชื้อแบคทีเรีย

เชื้อไวรัส

อาการ

ไข้สูง มีเสมหะ หายใจเร็ว หายใจลำบาก หอบ ชายโครงบวมและจุกบวม ถ้าเป็มากจะมีอาการกระสับกระส่าย ซึม ไม่ดื่มข้าว พบมีเล็บหรือริมฝีปากเป็เขียวคล้ำ

การติดต่อ

เชื้อโรคเข้าสู่ปอดได้หลายวิธี เช่น

1. จากการสูดดม หรือหายใจเอาเชื้อโรคที่อยู่ในละอองเสมหะ ที่ผู้กระจายอยู่ในอากาศเข้าสู่ปอด
2. จากการสัมผัสเชื้อโรคที่อยู่ในเสมหะในปากของตัวเองลงปอด
3. จากโรคติดต่อทางเดินหายใจส่วนต้ง ค่อยกลามลงสู่ปอด

ภาวะแทรกซ้อนของโรคปอดบวม

ที่สำคัญได้แก่ ระบบทางเดินหายใจล้มเหลว ผู้ป่วยจะมีอาการเหนื่อยมาก เป็ย หายใจเร็ว และเสียชีวิตถ้าไม่ได้รับการรักษา นอกจากนี้อาจมีภาวะมีไข้ปอด น้ำ หรือหนองในช่องเยื่อหุ้มปอด ภาวะปอดแฟบ หลอดเลือดตีบเกร็ง เป็ยต้ง

การป้องกันโรคปอดบวม

รักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ในปริมาณพอเหมาะ ออกกำลังกายอยู่เสมอ พักผ่อนให้เพียงพอ อยู่ในที่อากาศบริสุทธิ์ถ่ายเทได้สะดวก ไม่แออัด

หลีกเลี่ยงการสัมผัสเชื้อหวัด หรือปอดบวม โดยไม่คลุกคลีกับผู้ป่วยเหล่านี้

#ฉีดวัคซีนให้ครบตามกำหนดอายุ

ดูแลสุขภาพโรคประจำตัวไม่ให้กำเริบ เช่น โรคภูมิแพ้ โรคหัวใจ โรคทางสมอง เป็ยต้ง

อาการบ่งชี้ว่าเด็กมีอาการปอดบวม

นอกจากอาการไข้ ไอ หายใจหอบเหนื่อยแล้ว การพบอัตราหายใจจะช่วยวิหจฉัยโรคปอดบวมได้ โดยเด็กโตให้สังเกตอัตราการเคลื่อนไหวของทรวงอก และให้เด็กทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี ให้สังเกต จากอัตราการเคลื่อนไหวของท้อง ตามอัตราต้งนี้

เด็กอายุน้อยกว่า 2 เดือน

ที่หายใจเร็วกว่า 60 ครั้งต่อนาที

เด็กอายุ 2 เดือน ถึง 2 ปี

ที่หายใจเร็วกว่า 50 ครั้งต่อนาที

เด็กอายุ 2 ปี ถึง 5 ปี

ที่หายใจเร็วกว่า 40 ครั้งต่อนาที

วการบวโรดปอดบวมรุนแรง
ที่ต้งรับไว้รักษาในโรงพยาบาลทันที
ไตแก่ ช่มมากหรือกระสับกระส่าย

ข้อควรปฏิบัติเมื่อเด็กโรคปอดบวมมีไข้สูง

1. ให้ดื่มน้ำมากๆ หรืออาหารเหลว เพื่อช่วยลดอุณหภูมิของร่างกายลง และช่วยไม่ให้เด็กเกิดการขาดน้ำ
2. อย่าห่อหุ้มเด็กด้วยผ้า หรือเครื่องห่อหุ้มหนาๆ เพราะจะทำให้ไข้สูงมากขึ้นไปอีก
3. เช็ดตัวเด็กด้วยผ้าธรรมดา หรือผ้าเย็น เช็ดทั้งตัวเด็กโดยเฉพาะบริเวณหน้าผาก ซอกคอ ซอกรักแร้ ขาหนีบ อาจใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาดๆ วางไว้ตามบริเวณดังกล่าว และคอยสลับเปลี่ยนเมื่อผ้าร้อนๆ จะช่วยบรรเทาความร้อนในร่างกาย ทำให้ไข้ลดลงได้
4. ให้อาหารดื่มน้ำตามปกติ ตามขนาดของเด็กโดยแพทย์เปี่ยมผู้แนะนำ

การแก้ไขภาวะแทรกซ้อนที่ค้างใจปอด

แทรกซ้อนที่ค้างใจปอดและหลอดลมของผู้ป่วยปอดบวมจะทำให้ผู้ป่วยขาดออกซิเจน หายใจไม่ออกและโรคปอดบวมอาจลุกลามมากขึ้นได้ เรามีวิธีแก้ไขภาวะแทรกซ้อนที่ค้างใจปอดได้หลายวิธี ได้แก่ การจัดทำและเคาะปอดระบายเสมหะทางจมูกในเด็กทารก

การจัดทำและเคาะปอดระบายเสมหะ

ควรปรึกษาแพทย์ หรือ พยาบาลก่อน เพื่อวินิจฉัยให้ได้ว่ามีเสมหะค้างค้างที่บริเวณใดของปอด และเลือกการจัดทำให้เหมาะสม เมื่อจัดทำได้เหมาะสมแล้วจึงทำการเคาะปอดโดยใช้อุ้งมือเคาะบริเวณทรวงอกที่มีผิวนูนไว้ อาศัยการขยับข้อมือการเคาะแต่ละท่าควรใช้เวลาไม่เกิน 5 นาที ต้องเคาะในบริเวณช่องท้อง เช่น ก่อนรับประทานอาหาร หรือหลังรับประทานอาหารแล้ว 2 ชั่วโมง เพื่อป้องกันการอาเจียน ระยะเวลาก่อนจัดทำและเคาะปอดทั้งหมดไม่ควรเกิน 15 - 30 นาที ภายหลังการเคาะปอด ถ้าไข้ได้ เด็กโตที่ทำตามคำสั่งได้ ควรกระตุ้นให้มีการไอเพื่อขับเสมหะออกมาโดยสูดหายใจเข้าลึกที่สุด กลั้วหายใจชั่วคราวแล้วไอออกมาโดยเร็วและแรง ถ้าไข้เด็กทารกอาจต้องช่วยดูดเสมหะด้วยสายยาง หรือลูกยางแดง

โรคปอดบวมในเด็ก

